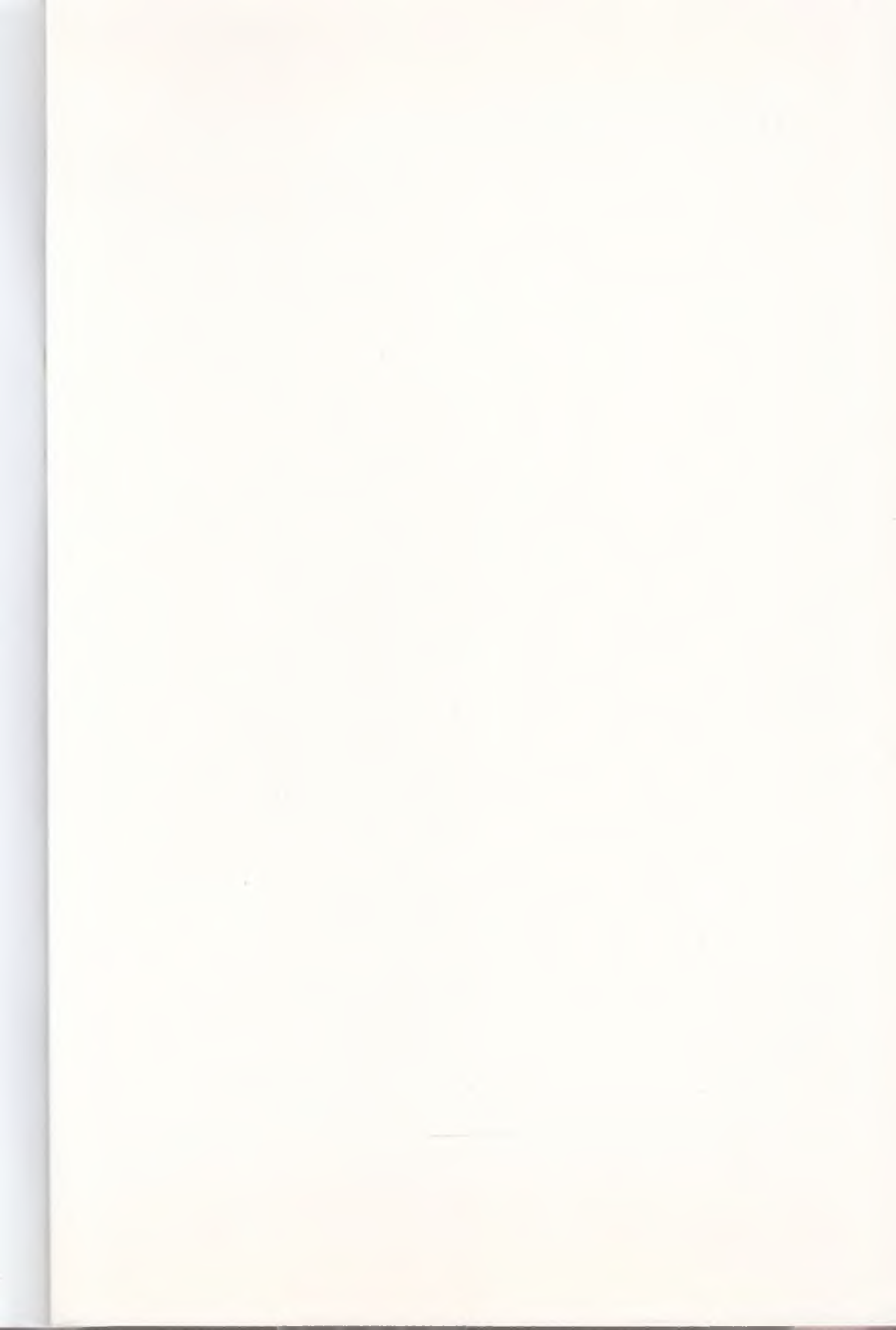

OSTRÓDZKI PRZEGLĄD HISTORYCZNY

Tom 1

Ostróda 2005

OSTRÓDZKI
OSTRÓDZKI
PRZEGLĄD
HISTORYCZNY

HISTORICAL
EXERCISES
ON THE
ARTS AND
MANUFACTURES

OSTRÓDZKI PRZEGLĄD HISTORYCZNY

Tom 1 / 2005

Muzeum w Ostródzie
Ostróda 2007

Recenzent
Jan Sobczak

Na okładce:
*Pocztówka z panoramą najstarszej części Ostródy (widok od strony
Jeziora Drwęckiego) z I poł. XX w. ze zbiorów Muzeum w Ostródzie*

Komitet Redakcyjny:
*Marek Jankowski, Krzysztof Kossarzecki,
Ryszard Sajkowski (redaktor naczelny)*

Redaktor tomu
Ryszard Sajkowski

Korekta
Małgorzata Jankowska

Printed in Poland
© Copyright by Muzeum w Ostródzie
Ostróda 2007

ISSN 1730-170X

Wydawca:
Muzeum w Ostródzie
14-100 Ostróda, ul. A. Mickiewicza 22
tel./fax (089) 646 26 02
e-mail: muzeum.w.ostrodzie@neostrada.pl

Skład i druk:
Zakład Poligraficzny „Spręcograf” s.c.
Spręcowo 17A, 11-001 Dywity
tel./fax (089) 512 00 92
e-mail: druk@sprecograf.pl

SPIS TREŚCI

Od Redakcji (Ryszard Sajkowski)	7
---------------------------------------	---

ARTYKUŁY I MATERIAŁY

Sergiusz Sharypkin (Piotrków Trybunalski), <i>Wyspa Santoryn – Pompeje świata egejskiego</i>	12
Summary	20
Miron Wolny (Olsztyn), <i>Λοιχοφόροι w bitwie pod Kannami (216 p.n.e.)</i>	21
Summary	25
Jarosław M. Spychała (Toruń), <i>Zarys historii kultu Izidy w świecie grecko-rzymskim</i>	27
Summary	45
Grzegorz Białyński (Olsztyn), <i>Zagadkowe plemię Galindów – wybrane problemy ...</i>	47
Summary	63
Ignacy Ryszard Danka (Łódź), <i>Przysłowie staropruskie w oświetleniu językoznawczym</i>	65
Summary	71
Marek Radoch (Olsztyn), <i>Subsydia na Kościół, pogorzalców, szpitale i inne cele w komturstwie ostródzkim (w świetle księgi podskarbińskiej Zakonu Krzyżackiego)</i>	73
Summary	86
Mirosław Nagielski (Warszawa), <i>Epoka „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza a rzeczywistość historyczna doby powstania Bohdana Chmielnickiego</i>	87
Summary	104
Krzysztof Kossarzecki (Warszawa), <i>Najazd kniazia Iwana Chowańskiego na Podlasie na przełomie 1659/1660 roku</i>	105
Summary	137
Władysław Ogrodziński (Olsztyn), <i>Uwagi edytora „Pieśni ludu znad górnej Drwęcy”</i>	139
Summary	145
Danuta Kasperek (Olsztyn), <i>Jan Karol Sembrzycki i jego ostródzki „Mazur”</i>	147
Summary	156
Elżbieta Kaczmarek (Olsztyn), <i>Kultura ludowa Powiśla</i>	157
Summary	168
Hanna Mackiewicz i Adam Mackiewicz (Stawiguda), <i>Wyniki nadzoru archeologicznego prowadzonego w 2000 i 2001 r. podczas prac ziemnych przy odważnianiu fundamentów zamku gotyckiego w Ostródzie (st. II, wykop 18)</i>	169
Summary	195

Artur Emil Lipka (Ostróda), <i>Ukraińcy na ziemi ostródzkiej. Osadnictwo w ramach akcji „Wisła”, działalność ostródzkiego oddziału Ukraińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego</i>	197
<i>Summary</i>	209

RECENZJE I OMÓWIENIA

<i>Szkice z dziejów Ostródy i okolic</i> , red. Ryszard Sajkowski (Maria Marchwicka)	213
Mirosław J. Hoffmann, Adam Mackiewicz, <i>Średniowieczne założenia obronne powiatu ostródzkiego</i> (Marek F. Jagodziński)	217
<i>Rzymskie prawo publiczne</i> , red. Bronisław Sitek, Piotr Krajewski (Ryszard Sajkowski)	223

KRONIKA

Ryszard Sajkowski, <i>Powstanie i działalność Agencji Ochrony Dóbr Kultury – Izba Muzealna CKiS (1999-2000)</i>	231
Ryszard Sajkowski, <i>Powstanie i działalność Muzeum w Ostródzie w latach 2000-2001</i>	241
Marek Jankowski, <i>Kronika wydarzeń 2002 r.</i>	261
Marek Jankowski, <i>Kronika wydarzeń 2003 r.</i>	275
Ryszard Sajkowski, <i>Działalność Muzeum w Ostródzie w 2004 r.</i>	283
Wykaz skrótów	311

OD REDAKCJI

Ostatnie lata, wraz z całościowym ożywieniem życia społecznego w Polsce, przyniosły szereg nowych inicjatyw wydawniczych. Wzrasta ilość tytułów, poszerza się też zakres poruszanej w nich problematyki. Tradycyjnie, wśród gąszcza podejmowanych zagadnień, swoje osobne miejsce posiada tematyka historyczna. Wydatnie wzrasta ilość publikacji z zakresu dziejów ojczystych, sporo książek i artykułów ukazuje się na temat przeszłości naszych bliższych i dalszych sąsiadów. Dużego rozmachu nabrała regionalistyka. Badania historyczne, a co za tym idzie, będące ich owocem publikacje, koncentrują się na historii Polski, powszechnej czy regionalnej. Ten trójpodział jest zrozumiały, chociażby ze względu na olbrzymi postęp w badaniach historycznych i konieczność uporządkowania olbrzymiego materiału faktograficznego. Stąd też mamy do czynienia nie tylko z podejmowaniem wciąż nowych tematów, ale też z powstawaniem kolejnych, bardziej wyspecjalizowanych czasopism historycznych. Jest to z pewnością trend pozytywny, świadczący o ciągłym rozwoju nauk o przeszłości. Z drugiej strony, relatywnie zmniejsza się liczba czasopism ogólnohistorycznych, gdzie obok siebie sąsiadują materiały odnoszące się do różnych epok czy kręgów kulturowych.

Ostródzki Przegląd Historyczny, o którego życzliwe przyjęcie Państwa prosimy, ma być w naszym zamierzeniu periodykiem, gdzie właśnie możliwe będzie znalezienie materiałów zarówno z zakresu historii regionalnej, jak też Polski i powszechnej. Obok bowiem artykułów traktujących o przeszłości Ostródy i regionu ostródzkiego, planujemy publikować teksty odnoszące się do dziejów obszarów znacznie oddalonych od grodu nad Jeziorem Drwęckim. Liczymy na to, że dzięki temu historia naszego miasta będzie mogła być lepiej poznana przez ludzi, którzy na co dzień przeszłością zachodnich Mazur się nie zajmują. Ostróda ze swoją prawie 700 letnią historią z pewnością zasługuje na dogłębniejszą niż dotychczas uwagę badaczy. Ważne jest jednak również, żeby znajomość jej historii ustawicznie poszerzała się na nowe kręgi odbiorców. Podobnie jak to jest też w innych czasopismach, także w Ostródzkim Przeglądzie Historycznym będziemy zamieszczać recenzje i omówienia. Osobny dział rezerwujemy na prezentację kroniki wszechstronnej działalności naszego muzeum.

Ryszard Sajkowski

WYKAZ SKRÓTÓW

- APO - Archiwum Państwowe w Olsztynie
- GÄB - *Das Große Ämternuch des Deutschen Ordens*, hrsg v. W. Zieseemer,
Danzig 1921
- GStAPK, EM - Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz, Berlin-Dahlem,
XX HA, Stadtarchiv Königsberg, Etats Ministerium
- GStAPK, OBA - Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz,
Ordensbriefarchiv
- GStAPK, Ostpr. Fol. - Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz,
Ostpreußische Folianten
- KMW - Komunikaty Mazursko-Warmińskie, Olsztyn
- Pr. Ub. - Preussisches Urkundenbuch, (Bd. 3, hrsg. von M. Hein, H. Koeppen,
Königsberg 1944 i Bd. 4, hrsg. von H. Koeppen, Marburg 1960)
- RHDO - *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum 1198-1525*,
opr. E. Joachim, wyd. W. Hubatsch, Pars 2, Göttingen 1948

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

2. The second part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Secretary. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

3. The third part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Treasurer. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

4. The fourth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Chairman. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

5. The fifth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Vice-Chairman. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

6. The sixth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Secretary. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

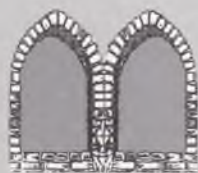
7. The seventh part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Treasurer. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

8. The eighth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Chairman. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

9. The ninth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Vice-Chairman. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

10. The tenth part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee who have been elected to the office of Secretary. The names are listed in alphabetical order, and the addresses are given in full.

APPENDIX

Muzeum w Ostródzie

ISSN 1730-170X